

Ion Vasiu, din comuna Săliște, raionul Sibiu, este cunoscut ca meșter în cusutul și ornata șerpărelor (chimirelor).

A III-A EXPOZIȚIE BIENALĂ DE ARTĂ POPULARĂ

Anul acesta, în cinstea aniversării a 20 de ani de la Eliberare, în Capitala patriei noastre se va deschide, în luna august, cea de a III-a expoziție republicană de artă populară a artiștilor amatori. În întreaga țară se fac pregătiri intense pentru această manifestare artistică de mare amploare. Pretutindeni, paralel cu fazele concursului al VII-lea, se desfășoară și etapele premergătoare ale expoziției republicane, în cadrul cărora sînt prezente valoroase și variate obiecte de artă populară realizate de mîinile îndemnatice ale zecilor și zecilor de mii de creatori populari de pe întinsul patriei. Prin talentul și meșteșugul lor, creatorii populari îmbogățesc zi de zi gama manifestărilor artistice, contribuind, cu lucrările lor, la popularizarea în mase a comorilor artei populare noi, la formarea gustului pentru frumos.

Numeroși creatori populari de la sate au reușit să realizeze lucrări noi de artă populară, vii și inspirate, care oglindesc nu numai bogăția și varietatea artei noastre populare, ci și forța ei de perpetuare, vitalitatea ei, în condițiile actuale ale desăvîrșirii construcției socialiste în țara noastră. Au rămas neuitați, pentru frumosele lor creații de artă populară prezentate la expozițiile celor două bienale de pînă acum, creatorii amatori cum sînt moș Mitriță Viscol din Oboga-Oltenia, tinărul Stelian Ogrezeanu din Horezu-Argeș (ceramisti), țesătoarea Silvia Ciucure din Banat, Ion Vasiu din Săliștea Sibiului, făuritor neîntrecut de chimire etc. la care se adaugă noi și talentați creatori populari participanți la actuala expoziție biennială de artă populară. Tineri creatori populari ca Elisabeta Manole, în vîrstă de 21 ani, și mulți alții din comuna Beilic (Dobrogea) lucrează frumoase țesături și alesături în borangic. Colectiviști din Secuieni și Săbăoani (Bacău), Ocoș-Turda precum și din atîtea și atîtea sate ale re-

giunilor Brașov, Mureș-Autonomă Maghiară, Crișana, Suceava, Maramureș, Ploiești etc., își dau aportul prețios la continua înflorire a artei noastre populare.

În cursul lunii aprilie, în cadrul primei etape a bienalei, s-au deschis, aproape în toate regiunile țării, expoziții intercomunale de artă populară. Așa, bunăoară, în regiunea Ploiești au fost organizate 35 de expoziții intercomunale, în regiunea Mureș-Autonomă Maghiară — 40, în regiunea Cluj — 51, în regiunea Maramureș — 53 etc. La aceste expoziții au fost expuse lucrări de artă populară de o mare varietate de genuri: costume, cusături și broderii populare, țesături, ceramică, creștături în lemn, lucrări în piele, în os, împletituri în paie, și alte obiecte de artă populară realizate în perioada de pregătire a primei etape a bienalei. Expozițiile au fost vizitate cu un deosebit interes de numeroși colectiviști din localitățile respective și din cele învecinate.

Manifestînd o vie preocupare pentru această biennială, unele case regionale ca cele din regiunile Crișana, Maramureș, Suceava, Brașov, Ploiești, Mureș Autonomă Maghiară, Banat etc., au reușit să organizeze, cu sprijinul specialiștilor etnografi, cercuri de artă populară, să descopere noi creatori, să valorifice în mai mare măsură comorile de neprețuit ale artei populare. În regiunea Crișana s-a inițiat, încă din anul trecut, un concurs între creatorii populari pentru înfrumusețarea căminelor culturale, iar în regiunile Maramureș, Suceava, Brașov, Argeș, au avut loc constătuiri cu creatorii populari. În regiunea Ploiești s-a organizat, în primăvara acestui an, o tabără de creație la care au luat parte creatori populari și instructori ai cercurilor de artă populară, dezbătîndu-se probleme ale ogîndirii noului în artă populară.

În prezent, o mare atenție trebuie acordată celei

de a doua etape și anume deschiderii expozițiilor raionale de artă populară în fiecare centru de raion, care să înmănușeze cele mai valoroase lucrări ale creatorilor populari din cuprinsul raionului. În acest sens, casele raionale de cultură, casele regionale ale creației populare, în colaborare cu specialiștii etnografi, trebuie să aibă în vedere modul de selecționare și promovare a obiectelor de artă populară, în așa fel încît în ansamblul ei fiecare expoziție raională să reflecte creația populară nouă, cuprinzînd, în principal, lucrări realizate de către creatori în condițiile satului nou, colectivizat. Nu trebuie să lipsească din aceste expoziții creația populară din zonele etnografice cele mai bogate și vestite în fiecare regiune, raion, zone în care arta populară nu este încă suficient valorificată.

Asigurarea unui material de artă populară bogat și variat în fiecare expoziție raională va duce la realizarea unor mari manifestări sărbătorești de artă populară, la succesul deplin al celei de-a III-a expoziții bienale-republicane ce se va deschide în București în cinstea aniversării mărețului eveniment al eliberării patriei noastre.

N. NISTOR
directorul Casei centrale
a creației populare

Al. Jebeleanu

*AL INIMII
AVÎNT*

Ogoare-n vînt, cît zarea, se deschid
Spre larg, pe-al colectivelor hotar,
Albaștri ochi ai munților, sclipind,
Se-ntorc spre grase șesuri și tresar.

Unduite lanuri pe întinderi vaste
Arome pentru-al inimii avînt.
Ascult, de jos, din brazde somnoroase,
Cum spicul strînge miere și cuvînt.

INTERPREȚI DIN VALEA NUCARILOR

Rindurile de față nu au pretenția unei cronici dramatice, ele sînt doar niște aplauze entuziaste pentru un stadiu al mișcării artistice de amatori, ilustrat prin una din echipele participante la faza intercomunală a festivalului regional de teatru din Dobrogea.

Valea-Nucarilor era ultima echipă care trebuia să evolueze în seara aceea pe scena Casei de cultură din Tulcea, cu piesa *Lanțul Manevrelor* de Ștefan Haralamb.

Piesa, o comedie în două tablouri, scrisă cu mult umor, are în centrul său un tânăr inginer agronom. Tânărul sosește în sat cu niște planuri ale tatălui său — astăzi profesor universitar — planuri considerate cîndva utopii, și anume: fertilizarea și stăvilirea nisipurilor zburătoare, prin plantarea viței de vie. În cîteva luni de zile, tânărul dobîndește, prin muncă, respect și simpatie din partea oamenilor. Cînd e pe cale să-și vadă visele împlinite, sosește mamă-sa, — o mamă mult prea grijulie — să-l ia acasă, să nu i se prăpădească odorul la țară. După o serie de gafe, mama se convinge că locul băiatului e aici, mai mult, își regăsește și ea vechea muncă de învățătoare. Lăsată cu treizeci de ani în urmă.

Rolurile și-au găsit interpreți, nu greșim cînd spunem, foarte buni. I-am urmărit încă în cabinele de machiaj, unde Paul Guvei, tehnician constructor, unul din artiștii Teatrului popular Tulcea, îi transforma pe fiecare dintre ei, cu ajutorul celor cîtorva batonașe de machiaj, în personaje scenice. Era greu să ghicești originalul de sub fard, ceea ce-l făcea să ridă unul de altul. Într-un colț, Marin Chirică, cel care-l joacă pe președinte, văzîndu-se într-un sfert de oră bătrîn, încerca să-și acorde pasul, gesturile, cu noua vîrstă. Un pionier avea de spus o replică și-o repeta de zor, punînd atîta suflet în ea, încît abia mai sufla. Era prezentă printre ei și binecuvîntata emoție...

În sfîrșit, gongul a făcut legătura cu sala, și cortina și-a deschis pleoapa de catifea.

De la prima replică, ai impresia că scena e o cameră adevărată în care niște oameni discută cotidian, probleme care-i frămîntă. Economie de mișcare, de gest, prospețime, claritate în ceea ce spun. Poate că sînt încadrați în mod firesc în această atmosferă și pentru faptul că problemele pe care le pune piesa sînt ale lor. Dar un lucru e clar pentru oricine: spectacolul prezentat este rezultatul unei munci făcute cu dragoste, cu dăruire, cu seriozitate, de oameni care au depășit stadiul de silabisire a alfabetului scenic. Priciperea acestui colectiv mi se pare argumentul unei etape a mișcării de amatori din țara noastră. Selecția anilor a adus pe scenă, pe lîngă numărul impresionant, (la 18 locuitori ai țării, unul este artist amator) și ceea ce se cheamă calitate.

Pe lîngă unele stîngăcii, firești ale regiei, se observă o concepție unitară care valorifică ideile piesei, meritele revenindu-i, Mariei Șerbănescu, profesoară, care joacă și rolul Floricăi. Tânărul inginer e interpretat cu destule argumente de către învățătorul Ilie Iosifidis, de aceeași vîrstă cu personajul; 24 de ani.

Ion Berzea, colectivist, un ins înalt, vînjos, este unul din cei mai vechi artiști amatori ai formației. Din rolul brigadierului reușește să facă un hitru, înțelept, care ride discret de cocoana venită de la București, nebătîndu-și joc de ea, ci cu toleranța și înțelegerea pentru oamenii de felul ei, care habar n-au de ce se-ntîmplă la țară. Mindria brigadierului, cîndva un om sărac și care azi are tot ce-i trebuie, este și mindria lui Ion Berzea; biografiile li se asemănă și de-aceia poate contopirea cu rolul este perfectă.

Marin Chirică, contabilul cooperativei, e în rolul președintelui gospodăriei. Deși tânăr, vorba lui are moliciune bătrînească, bunătate, exact cum trebuie rolului. Dar să folosim expresia unui spectator care se amuză grozav de jocul lui Chirică: „E dat naibii! e ca de-acolo!”. „Ca de-a colo”, ca să folosim aceeași expresie, e și Veronica Martin, soră, interpreta Venerei Vișneanu.

Gheorghe Martin este inginerul zootehnist al gospodăriei colective din Valea-Nucarilor, iar în piesă joacă rolul unui profesor universitar.

În sfîrșit interpreta învățătoarei, pe care am lăsat-o la urmă, nu pentru că-i cea mai mică, ci pentru că rolul acesta putea trece neobservat dacă nu-l juca Steliana Bumbac. În piesă, învățătoarea pe care o joacă, nu apare decît în două scene. În tabloul întîi, insultată de către mama inginerului, învățătoarea izbucnește în plîns. O astfel de scenă, grea și pentru un profesionist, poate aluneca ușor către ridicol, către exagerare, dar Steliana Bumbac a rezolvat-o de-adreptul emoționant. Vocea ei clară, căldura deosebită, cucerește. În mijlocul copiilor pare acasă la ea, nu pe scenă. De altfel Steliana Bumbac este educatoare suplinoare.

Mult timp după coborîrea cortinei îți stăruie în minte măiestria interpreților din Valea-Nucarilor.

ALEX. D. LUNGU

Notă de lectură

Eugen Barbu:

FACEREA LUMII*)

Acțiunea romanului cuprinde și întîmplări dinaintea lui 23 August 1944, dar mai ales lupta unor oameni din rîndurile poporului, care cîștigîndu-și libertatea a hotărît să lupte cu avînt pentru așezarea noii orînduirii sociale, spre binele lui și al generațiilor viitoare.

Dintre personajele numeroase ale romanului se desprinde și comunistul Marin Filipache. Izbit de mic de nedreptățile orînduirii burgheze, el a deschis bine ochii și a găsit oameni care l-au ajutat să-și găsească drumul drept în viață. Dar pe acest drum a îndurat nespuse suferințe. A fost bătut și purtat prin închisori, dar nu s-a dat înfrînt. Alături de alți tovarăși ai lui, a luptat cu dirzenie împotriva regimului fascist. După 23 August 1944, ia parte la munca organizatorică a partidului clasei muncitoare, ieșit din ilegalitate, iar în 1948, cînd fabricile și alte întreprinderi industriale și bancare sînt naționalizate, Filipache este numit director al unei tipografii. La început, în noua sa calitate, fostul muncitor tipograf Marin Filipache nu se simte în largul său. Își dă seama că nu e ușor lucru să conducă tipografia. La faptul că nu avea experiența conducerii unei mari întreprinderi se adaugă și acela că fostul patron, Bazilescu, o lăsase în paragină. Dar Filipache nu numai că învață să conducă, ci ajutat de comuniștii Pîntea, Corcora, Sandu-Git, Petrescu și alții, el înlătură neajunsurile și izbutește să dea o mare dezvoltare tipografiei.

Așa cum se întîmplă adesea și în viață, drumul lui Marin Filipache nu este neted. Pe lîngă oamenii devotați cauzei comuniștilor se află și elemente necinstite, carieriste, dornice de îmbogățire, care se dedau la tot felul de fapte murdare. Unul dintre aceștia este Anghel. Cu mult înainte de Eliberarea țării de sub jugul fascist, în timp ce era în primejdie de a fi arestat de Siguranță, Marin Filipache s-a ascuns la Anghel, muncitor de la Tipografia lui Bazilescu. În curățenia lui sufletească, Filipache îl crede demn de toată încrederea. Viitorul va dovedi însă cît de cumplit s-a înșelat, căci Anghel nu urmărește decît interesele lui personale și acționează în contra intereselor întreprinderii și ale socialismului. Ca să înșele partidul și să capete încrederea tuturor, el declară că a rămas șchiop datorită torturilor de la Siguranță, cînd în realitate ieșise de acolo zdrăvăn și fără nici o glorie. În seara zilei în care a părăsit închisoarea s-a dus la circumă și

s-a îmbătat... iar un camion i-a rupt piciorul. Adevărul acesta este scos la lumină spre sfîrșitul romanului și o dată cu Anghel vor mai fi demascați Vasilescu și toți din clica lor, care nu se gîndeau decît la afaceri. De-a lungul romanului, sufletul lui Anghel apare ca o mlaștină infectă. El trădează clasa muncitoare, din care face parte, ca și în picioare buna credință a tovarășilor care au luptat să-i trezească conștiința și să-l ridice alături de ei. Pe Anghel îl atrage viața destrăbălată, cu chefuri, cu femei și afaceri de „mică ciupeală”.

Greutățile întîmpinate de Marin Filipache sînt și de altă natură. Munca la întreprinderea pe care o conduce îl absoarbe în întregime și-l face să scape din vedere că are și o familie — o soție credincioasă și o fată — Eva, care trebuie supravegheată și educată. Folosindu-se de acest fapt și de naivitatea fetei Manicaticide, un om abject, aparținînd claselor răsturnate de la putere, o atrage pe Eva într-o viață ușoară și o face să se afunde în mocirla moravurilor burgheze.

Marin Filipache, cînd află calea greșită pe care a apucat Eva, copilul lui, o dă afară din casa și din inima lui, cu o rară tărie de caracter. Are puterea s-o socotească moartă, să se convingă că n-a avut niciodată copil. Desigur, făcînd aceasta, inima lui singerează. Filipache suferă adînc, dar nu se dă înfrînt și acesta e unul din meritele autorului, care a știut să redea marea dramă trăită de omul ce pune deasupra tuturor problemelor sale personale, pe cele ale colectivității.

Romanul „Facerea lumii” se încheie cu un episod trist, dar el constituie pentru cititor un mesaj, o fereastră îndreptată spre viitorul luminos al lumii noi, socialiste, ce se clădește impetuos.

P. MANOLIU

*) Roman — Editura pentru literatură.

La căminul cultural din Cîmpa, regiunea Hunedoara, sub conducerea profesoarei Maria Pătrașcu, artiștii amatori ai formației de teatru repetă o nouă piesă.

VEȘTI DE LA CORESPONDENȚI

În aceste zile bibliotecile comunale din raionul Bîrlad desfășoară o susținută activitate. Multe manifestări sînt închinare marii sărbători a Eliberării patriei. După exemplul bibliotecii raionale, ele și-au întocmit planuri speciale în care au prevăzut numeroase acțiuni pentru popularizarea, prin cărți, a realizărilor poporului nostru, a luptei eroice a clasei muncitoare pentru construirea unei vieți noi.

Correspondentul Manu Romanul a spicuit cîteva proiecte din asemenea planuri. În comuna Bogdănești: Seară literară intitulată Mărețe reali-

zări obținute de poporul nostru în cei 20 de ani de la Eliberare și confecționarea unui album pe tema Aspecte ale construcției socialismului în regiunea Iași. În comuna Pogona: Seară literară Eliberarea oglindită în literatură, recenzii și prezentări de cărți din literatura română contemporană, un concurs Cine știe, cîștigă pe tema: Muncind și învățînd — sporim belșugul gospodăriei.

O expoziție de obiecte și artă populară s-a deschis în comuna Teșila, regiunea Ploiești. După cum ne informează

Gică Bitu, în sala căminului cultural au fost expuse obiecte de uz casnic din timpurile cele mai vechi (mese, scaune, străchini din lut ars, linguri de lemn). Pe unul din pereți, avînd ca fond un mare covor cusut pe motive naționale, se găsesc costumele portului local.

Vizitatorii mai pot admira aici covoare și tablouri lucrate din lînă de către harnicele țeselence, diverse instrumente muzicale, ca fluiere, cimpoate și altele. Expoziția se bucură de mare succes în rîndurile vizitatorilor.

POVESTESC RÎMNICENII

Acum un an cînd se coceau harbuzii, Ion Coman, președintele din Ciorăști, ne-a dus pe cîmp. A rupt un harbuz din vrej, a înfipt în el briceagul și din crăpătura aceea a început să curgă o zeamă ca mierea. Mersesem pînă acolo prin aerul incins, în mediul salin al Rîmnicului care lasă pe maluri, la vreme de arșiță, brîie albe. Harbuzul ni s-a părut o răsplată a pămîntului acesta înobilat de miinile oamenilor.

Acum i-am revăzut. Ion Coman, prietenul nostru, ne-a purtat din nou pe cîmp, așa cum face o gazdă cînd vrea să-ți arate ce are ea mai frumos. Erau o mie de oameni la prașila sticlei. Aici se prășește într-un stil care se cheamă „cocor”. Cel mai bun om lucrează în virful unghiului, la „unda de șoc”. El dă tonul general al mișcării. Dar în echipă sînt și mai vîrstnici. Pe aceștia, după o lege a omeniei, care îi stă atît de bine colectivistului, i-au așezat la locurile mai ușoare.

Pînă la locul prașilei a trebuit să ocolim un zid de biciclete. 800 de colectivști vin dimineața la cîmp cu bicicleta. În curînd se vor pune în sat probleme de circulație, fiindcă numărul bicicletelor ca și al motocicletelor crește.

Intr-o zi de aprilie am incropit din povestirile mai multora tabloul satului de azi. Primul ne-a vorbit:

Ion Coman, președintele gospodăriei colective. „Un unchi bătrîn și chisnovat mi-a spus o întîmplare. Pe vremuri lucrau cu luna, cu anul, pe moșia unei boieroaice franțuzite căreia oamenii îi spuneau Ceșianca. Femeia asta, căreia îi plăcea să facă pe milostiva, l-a găsit o dată pe moșu-meu cu plugul ruginit.

— De ce-i murdar plugul? — l-a întreat.

— N-am avut săpun să-l spăl, cucoană, i-a răspuns moșul în zeflema. A doua zi moșierita a trimis săpun și ordin să se spele toate plugurile. Oamenii au ris și au oprit săpunul pentru ei. Mi-am adus aminte de asta într-o zi la o ședință cînd președintele cooperativei ne-a dezvăluit un fapt mărunț, dar grăitor: banii pe care îi cheltuiau sătenii în trei ani înainte, i-au dat colectivștii anul trecut numai pe cosmetice.

N-aveam nimic atunci. Acum totul e al nostru. Cele 3 000 de hectare cu bogățiile pe care le produc, fermele de animale cu 4 000 de capete, cele 35 de obiective zootehnice, mașinile, motoarele și zecile de agregate. În zece ani venitul cooperativei din Ciorăști s-a mărit de zece ori. Au poposit, așadar, milioanele în chiar locul unde cu două decenii în urmă 500 de case erau învelite cu coceni. Gospodăria colectivă s-a dezvoltat pe toate planurile. Ne-am deprins să cultivăm ultima bucăică de pămînt. Pe pantele din Zarea Muchii, care n-au produs nimic de la începutul istoriei locurilor, au apărut terasele cu vii. De cinci ani cultivăm, aici, pe malul Rîmnicului, sfecla de zahăr. Acum ne-am cîștigat renume de mari cultivatori fără să fi avut o experiență înainte, dar urmînd într-un total recomandările științei. Am aclimatizat după încercări îndelungate soiurile de grîu și de porumb de cea mai mare productivitate. Producțiile în cîmp sînt de trei ori mai mari ca în trecut. Un cuvînt greu l-a avut mecanizarea lucrărilor. Procentul de mecanizare este azi de 95 la sută. Mașina le-a dat oamenilor timp de gîndire, le-a înlesnit calea spre studiu. Iarna trecută, 300 de colectivști au urmat învățămîntul agrozootehnic.”

Dumitru Sirbu, președintele sfatului popular comunal, se avîntă într-o descriere entuziastă a leagănelui bucuriilor lor de astăzi, care a păstrat din trecut doar numele: Ciorăști.

„Am ridicat cu miinile noastre un cîmîn, un sediu de gospodărie, am electrificat comuna. Centrul începe să aibă tot mai mult un aspect urban. Din trei case, două sînt noi. Îmi place cînd merg pe uliță să le număr. Știu cine locuiește în fiecare, cît de sărac a fost odată și ce viață duce azi. 150 de antene de radio și patru de televizor se înalță pe case. 745 de gos-

podării sînt racordate la rețeaua de radioficare. Ce-a mai rămas din vechea noastră izolare?”

Colectiviștii din Ciorăști au primit anul trecut 1 500 tone de produse și 4,5 milioane lei. Agenția comunală C.E.C. a înregistrat al 1.278-lea libret de economii. Asta înseamnă că 90 la sută din colectivști au bani depuși.

Un doctor și zece cadre sanitare îngrijesc de sănătatea oamenilor.

În două decenii media de vîrstă a locuitorilor a crescut cu 30 de ani.”

Ion Iorga, președintele cooperativei. „Barometrul bunăstării pentru noi este puterea de cumpărare. Nu există articol țînînd de confortul citadin care să nu se vîndă aici. În primul trimestru al anului în curs s-au vîndut 35 de garnituri de mobilă, confecții și încălțăminte în valoare de 60 000 de lei, 67 de biciclete etc. Febra construcțiilor de case se face simțită după cerințele tot mai mari de materiale. În 1963, colectivștii au cumpărat țiglă, ciment, cherestea în valoare de peste 390 000 lei. În ultimul timp, colectivștii manifestă preferințe pentru anumite tipuri de produse: televizoare „Luchian”, mobilă de la 4 000 de lei în sus, stufe de tergal și confecții din blană ș.a.

„Sortimentul” unicei băcănii din Ciorăști de altădată îl constituia sare, gazul și tîmîia.”

Ion Radu, învățator și director al căminului cultural. „326 de manifestări culturale și 44 000 de spectatori se înscriu pe agenda culturală a Ciorăștilor anulului 1963. O formație de dansuri, una de teatru, o brigadă artistică, un taraf de muzică populară oferă colectivștilor duminici desfătătoare. Cinematograful sătesc are 80 de abonați permanenți. Ofensiva cărții se desfășoară cu un fond de 9 000 de volume, cu biblioteci mobile care străbat distanțele de la centrul comunei pînă la stînele de oi și grajdurile de animale.”

Dobre St. Alexandra, colectivist. „Se spune că am cea mai frumoasă casă din sat. Dar nu-i adevărat. Eu cred că-s altele mai frumoase. Dar că mi-am făcut-o la bătrînețe, e adevărat. Fiindcă m-a prins, nu știu cum, așa o poftă de viață, taman acum la 60 de ani. Și adevărat este că mi-am făcut-o din cîștigul meu de îngrijitor la porci. Cînd eram copil trăiam opt într-o odaie. Acum am patru camere. Fiecare generație din familie cu camera ei. Am lumină electrică, sobe de teracotă și mai cite. Știți dumneavoastră cum trăiau porcarii înainte? Mîla și batjocura satului. De viața de altădată să nu mă întrebați. Atît vă spun că mama n-avea paie să facă focul sub cean. Acum, de grîul de anul trecut nici nu m-am atins că n-am avut nevoie. De ce trăiesc bine? Fiindcă-s fruntaș și colectiva mă răsplătește pentru asta. Fiecare scroafă din lotul dat mie în îngrijire a fătat 16 purcei. Cresc animalele după carte. Am la grajd 25 de cărțuții din care citim cu toții.

Și cum vă spuneam am fost cel mai sărac om din Ciorăști.

Și acum... iacă-tă-mă.”

V. TOSO

Colectiviștii din Adunați Copăceni, regiunea București, lucrează de zor la îngrijirea culturilor de varză timpurie, de pe terenurile irigate ale gospodăriei.

LIVADA DE PIERSICI

Un colț din livada de piersici a G.A.C. Medgidia atrage cu deosebire atenția vizitatorului. Acolo sînt 17 pomi înfloriți înaintea tuturor din livadă. Taina, sau mai bine zis povestea celor șaptesprezece ghiocei ai livezii, cum sînt numiți aici, nu este greu de aflat. Ei trăiau pînă nu de mult într-o pădurice sălbatică, pe niște stînci din apropierea comunei Basarabi. Inginerul horticultor Nicolae Ionescu, directorul gospodăriei agricole de stat din Medgidia a descoperit, în aceștia, specia unui pom numit „prunus davidiana”, care crește la noi în țară pe terenuri pietroase, uneori pînă la o altitudine de 2 000 metri, fiind foarte rezistent la temperaturi joase. El a înțeles că are în față un admirabil portaltoi pentru piersici plantați în regiunile pietroase și de secetă.

Problema portaltoiuului la piersici l-a preocupat pe inginerul Nicolae Ionescu încă din vremea studenției. La obținerea titlului de inginer agronom el a susținut lucrarea „Contribuțiuni la studiul piersicului în România”. Visul său cel mai arzător era acela de a contribui la plantarea pe scară largă a acestui nobil pom, ale cărui fructe sînt apreciate pentru aroma și calitățile lor gustative. Inginerul Nicolae Ionescu întocmește un plan de plantare a piersicilor în regiunea Dobrogea, la Medgidia și Cernavodă, încă din 1956. În acest sens el se adresează Institutului de cercetări hortiviticole din București. Dar răspunsul nu este cel așteptat. În anul 1958 cîțiva tovarăși de la acest institut sînt de părere că plantarea piersicului în regiunile alese, potrivit experienței și a datelor pe care institutul

le are, nu este posibilă. Dar inginerul Nicolae Ionescu, convins de justetea îndelungatelor și minuțioaselor sale studii pedo-climatice și de numeroasele experiențe privind comportarea acestei specii, nu se lasă bătut. Sprijinit de organizația regională de partid, inginerul ajunge să-și împlinească visul. Astăzi gospodăria agricolă de stat din Medgidia posedă aproape 250 de hectare cu piersici de toate soiurile care rodesc pe rînd, de la 25 iunie pînă la 15 noiembrie ale fiecărui an. Alte 150 de hectare vor fi plantate în primăvara aceasta, urmînd ca în decurs de doi ani să fie acoperită cu piersici o suprafață de 700 ha.

În iarna anulului 1962/63, plantațiile de piersici din întreaga țară au avut de suferit de pe urma gerurilor și temperaturii foarte scăzute din iarnă. Piersicii inginerului Nicolae Ionescu au rezistat acestor calamități, dînd în anul trecut o producție de aproape 20 000 de kilograme fructe la hectar și aducînd gospodăriei un venit de 6 000 000 lei. Specialiști de frunte din Uniunea Sovietică, Polonia și Italia au vizitat plantațiile de piersici din Medgidia și au avut numai cuvinte de laudă pentru felul cum ele cresc și cum sînt întreținute. Un cunoscut profesor și cercetător de specialitate polonez a afirmat că această plantație se situează printre cele mai frumoase plantații de piersici din Europa.

Îndelungata străduință a acestui neobosit tovarăș, a cărui dragoste pentru piersici i-a adus, în glumă desigur, porecla de Nae Piersică, merită toată lauda.

NICOLAE NASTA

„Am
o țară
ca
o floare...”

Meleaguri brașovene

Una mai. Primăvara s-a revărsat ca o apă cu mii de izvoare pe meleagurile brașovene; ca o apă care face un drum invers curgerii firești a izvoarelor, nu dinspre crestele munților către vale, spre cîmpie, ci din șes spre înaltul lor. Primăvara a invadat mai întâi plaiurile line așternute la poalele Bucegilor, Făgărașului și s-a urcat încet, lăsînd în urmă grădini și livezi ninse de albul florilor, spre pădurile de fagi și stejari plesnindu-le mugurii, apoi tot mai sus, oprindu-se în pădurile de brazi.

În acest prag al celei de a douăzecea aniversări, cînd primăvara se revărsa, fără opreliști, peste cîmpuri și munți, ne propunem să drumețim împreună, cititorule, prin una din regiunile țării — Brașovul — care a cunoscut într-un mod pregnant, cu profunde rezonanțe istorice, transformările petrecute ca urmare a instaurării puterii poporului la cîrma țării.

De la Predeal, pînă departe, în Țara Tîrnavelor, de la așezările situate în arcu carpatic și sub crestele veșnic argintate ale Făgărașului, pînă în apropierea Sebeșului și la așezările Odorheiului se află marginile regiunii a cărei reședință este Brașovul, puternic centru industrial, una din principalele verigi ale tinerei noastre industrii socialiste. Așezată în inima țării, regiunea Brașov este dezvoltată armonios, multilateral, reflectînd puternic politica partidului. Pretutindeni, coșurile marilor combinate, uzine și fabrici, făurite în anii aceștia, oferă tabloul marelui al operii de industrializare socialistă. Imaginea muncii clocotitoare, cu trepidația ei industrială, modernă, o întilnești la Brașov, la Sibiu, la Sighișoara, Mediaș și Făgăraș, în orașele mai mici Cisnădie, Victoria, Tîrnăveni, Codlea. S-a schimbat tabloul satelor regiunii. În locul așezărilor patriarhale, s-au pus temelii așezărilor rurale pline de viață, cu cinematografe, biblioteci, profesori, medici și ingineri, cu belșug de recolte. Izvorul transformărilor este unirea țărănimii, colectivizarea.

Dar aici, în inima țării, întilnești atîtea și atîtea bogății pămîntene și subterane. Tîrnavele dăruie înfloririi regiunii vinurile ei licoroase, pămînturile — belșugul recoltelor, munții și văile Carpaților — pitoreștile stațiuni și locuri pentru recreerea turiștilor din țară și străinătate.

În tainicile adîncuri s-au adunat bogății — gaz metan și sare, cărbune și minereuri care astăzi sînt scoase la suprafață. Munții dau „aurul verde” al pădurilor, iar văile numeroase, cu poeni și prapoare, adăpostesc turme de animale care constituie — prin tradiție — o mare bogăție.

Apoi, în nici o altă regiune a țării, ca în regiunea Brașov, nu sînt atît de prezente vestigiile trecutului, alături de unele dintre cele mai cutezătoare innoiri din viața patriei noastre socialiste. Brașovul se dezvoltă tumultuos, se înalță construcții moderne, dar alături se află și zidul secular al cetății și Biserica Neagră. Undeva în preajmă sînt și catacombele care au adăpostit tiparnițele cu care meșterul Coresi a scos primele tipăriți românești. Noua și moderna fabrică de produse chimice din Rîșnov a fost durată în apropierea Măgurei pe care, cu sute de ani în urmă, rîșovenii au zidit o cetate pentru vremuri de bejenie. Coșurile fabricii de hîrtie din Zărnești fumegă în pavăza turnului pulberăriei din Castelul feudal așezat în poarta Branului dintre Munții Bucegi și Piatra Craiului. Complexul industrial Sticlă-Faianță din Sighișoara, își are vecină o cetate care domină de pe o înaltăime întregul oraș. Acestea sînt doar cîteva din capitolele istoriei care se învecinează cu mărețele înfăptuiri de azi. Cercetătorii, scurmînd cu hîrlețul lor, vor descoperi în mod sigur noi valori arheologice tot așa cum, în muzeul Bruckenthal din Sibiu, nu demult s-au descoperit și identificat tablouri de Rubens, de o unică valoare, care vor imbogăți tezaurul adunat aici printr-o rivnă de secole din creațiile marilor maestri ai picturii universale, tot așa cum constructorii noilor uzine și blocuri de locuit, săpînd fundațiile, descoperă în cupele excavatoarelor urme ale castrelor romane, ale așezărilor dacice și chiar urmele unor oameni care au trăit în epocile din tinerețea omenirii.

Dar mai întîi de toate Brașovul este o regiune puternic dezvoltată din punct de vedere economic-industrial.

În ultimele două decenii, oamenii muncii brașoveni, urmînd neabătut cuvîntul partidului, au luptat cu însuflețire pe largile fronturi ale industrializării socialiste, punct de plecare pentru o economie puternică, durabilă. Zestrea lăsată de capitaliști era săracă, ghearele mizeriei erau bine înfipte. S-au descătușat noi energii care au fost puse în slujba unui ideal înalt: reconstrucția și construcția regiunii. Și astfel s-a făurit capitolul de aur al istoriei acestei regiuni. O istorie vie, adevărată, bogată în evenimente și fapte umane. Iată crîmpeie din această minunată istorie, pagini de izbînză glorioase.

...În decembrie 1946 comunistul Victor Oprea, maestru la Uzina de tractoare, a trecut pe aleea principală, conducînd la volan primul tractor românesc, al capului de serie a celor cu mult peste 100 000 de tractoare produse pînă astăzi într-o gamă de 16 tipuri.

Ne oprim mai mult la această pagină, întrucît istoria tractorului românesc întrunește, într-un mănunchi, toate caracteristicile dezvoltării impetuoase a industriei noastre socialiste.

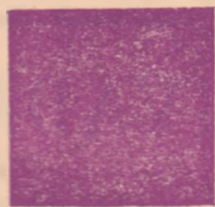
...Călătorînd pe drumurile țării îl întilnești pre-

tutindeni. Cel mai adesea silueta lui suplă, elegantă o zărești pe ogoarele înfrățite ale patriei. Nu e sat în care această mașină modernă să nu fi sosit pentru a prelua ceea ce e mai greu din munca lucrătorilor pămîntului, pentru a-i spori rodnicia, belșugul. El, tractorul, a adus o meserie nouă și de mare cinste în satul nostru — aceea de tractorist, de mecanizator.

Dar nu trebuie uitat nici o clipă că pînă cînd fărării de la poalele Tîmpei au creat cel mai modern tip de tractor **Universal 650**, au avut de străbătut un drum lung, de învins greutățile inerente unor începuturi.

Etapele istoriei făuririi tractorului românesc se succed repede, aducînd fiecare noi fapte în biografia lui romantică. Uzina se dezvoltă an de an. Muncitorilor vîrstnici li se adaugă noi detașamente din generațiile tinere, cu o pregătire temeinică dobîndită în școli și facultăți. Înzestrarea uzinei cu utilaj modern, perfecționat, mecanizarea procesului tehnologic, în proporție de 95 la sută, ridicarea calificării muncitorilor au făcut ca producția ultimului an să depășească de 27 de ori pe cea a anului 1947. Muncitorii și proiectanții, tehnicienii, inginerii, s-au frămîntat să găsească soluțiile cele mai bune pentru rezolvarea problemelor de producție. Din această frămîntare, care le ardea timpurile, s-au născut mij de inovații care vorbesc despre pasiunea muncii de cercetare, despre ingeniozitate, pregătire tehnică, științifică și mai ales despre o înaltă conștiință patriotică.

Cît de bine se aseamănă biografia tractorului românesc cu cea a autocamioanelor românești! În aprilie 1954 pe porțile **Uzinei Steagul roșu** iese primul lot de 100 de autocamioane. De atunci încoace numărul autocamioanelor a crescut vertiginos.

Uzina „Tractorul” din Brașov. Un lot de tractoare „Universal 650” gata pentru a fi expediate beneficiarului.

Alte frînturi de biografii. În noiembrie 1948 vechea fabrică de pe Valea Cîbinului semnează, sub numele de **Independența**, actul de dezvoltare și reprofilară. Cu anii, a devenit o puternică uzină metalurgică producătoare de utilaje și echipament industrial.

Într-una din zilele anului 1948 muncitorul Ion Chitic înfigea cazmaua în locul însemnat pentru fundația primului bloc. Orașul Victoria nu se afla decît în schițe și proiecte. Astăzi noul oraș, ridicat din temelie, numără circa 10 000 de locuitori. Marele combinat chimic de aici produce, pentru industrie și agricultură, acid sulfuric, amoniac, azotat de amoniu și numeroși alți produși chimici.

Regiunea Brașov cu marile ei uzine și combinate, unde se lucrează după cele mai avansate tehnologii de fabricație, cu o înaltă productivitate a muncii, realizează acum în numai 21 de zile volumul total al producției regiunii din 1938.

Hîrtia niciodată nu va putea cuprinde și spune toate faptele de muncă, năzuințele acelor care au ridicat din nimic cetăți industriale la Codlea, Făgăraș, Rîșnov, Mediaș, Blaj, Sighișoara.

Vom porni acum pe alte cărări care se întretaie în luncile de pe Valea Oltului, Tîrnavelor, Cîbinului, Birsei, încercînd să descifrăm înfăptuiri nu mai puțin mărețe în viața satelor regiunii și oamenilor lor.

După ce se retrag zăpezile, peste cîmpurile fertile primăvara își așterne covorul pajiștilor verzi, al florilor care încondeiază pe întreaga față a regiunii un minunat tablou policrom. Sosesc tractoriștii care brăzdează de la un capăt la altul șesurile: colectivității aruncă sămînța. Muncile agricole se țin lanț pînă cînd, spre amiaza verii, grînele își schimbă, într-o nuanțare discretă, culorile de la verdele fraged la galbenul de aur al holdelor și porumburilor ori roșul și rubiniul fructelor din livezi și al strugurilor din podgorii. Fără să fie nici Bărrăganul, nici Banatul, pe șesurile Brașovului își dau întîlnire aproape toate culturile agricole, legumi-

cole și hortiviticele din mîndra și bogata noastră țară.

Oare întotdeauna puteai întilni imaginile, tablourile de muncă, de dragoste de viață, de belșug, care te întimpină azi? Firește că nu. Noul în viața satelor noastre l-a adus unul din obiectivele revoluției: transformarea socialistă a agriculturii. Lumea nouă este despărțită de cea veche printr-o brazdă adîncă. Acolo unde înainte bietul țăran își încovoia spinarea apăsînd pe coarnele plugului de lemn, pe un petic de pămînt care niciodată nu i-a hărăzit atîtea bucate încît să-și astîmpere foamea, astăzi brăzdează tractoarele, ușurîndu-i munca și umplîndu-i hambarele. Locul foamei l-a luat belșugul, al neștiinței de carte — lumina culturii. Oriunde poposești, într-unul din cele 838 de așezări rurale, semnele noi ale vieții contemporane sînt mai mult decît vizibile și convingătoare. Un exemplu. Satul Paloș, din raionul Rupea, era unul din cele mai înapoiate sate ale regiunii. Țăranii munceau pămîntul în dijma, iar atunci cînd au căutat să se împotrivescă asupririlor, exploatării, erau dați pe mîna jandarmilor. Și astăzi un loc de la marginea satului se numește „dealul dijmei”. Înainte de război, într-un singur an, o sută de familii infomate și mîinate de datorii au luat drumul orașelor, în căutare de lucru, iar alte zeci de familii au pornit în pribegie prin alte țări. Copiii mureau cu zecile încă la vîrsta nepriceperii.

Unde-o fi Paloșul de altădată? Istoria, făurită de mulțimi și de conducătorii ei aleși și încercați, schimbă cursul lucrurilor. Dacă astăzi în Paloș nu mai găsești nici o casă cu paie, nici o lampă cu petrol, nici o familie nevoiașă, dacă tot a doua casă e nouă, dacă becurile electrice au înlăturat bezna seculară, făcînd din noapte zi, dacă în casa colectivis-

tului găsești semnele înnoirilor: mobilă nouă, aparat de radio, cărți, bicicletă și motocicletă, dacă în locul școlii vechi și dărăpănate unde copiii învățau să socotească făcînd cifrele cu bățul în stratul de nisip, a apărut o școală nouă, dacă în locul cîrcimilor — locuri de pierzanie — a apărut cîmînul cultural cu imbietoare frumuseți, dacă el însuși, omul, gîndește altfel despre muncă și despre locul lui în societate, înseamnă că istoria nouă și-a pus pecetea transformărilor și schimbărilor radicale peste tot ce înseamnă viață, existență.

Toate acestea sînt succese de netăgăduit. Într-un fel, gîndindu-ne la sensul lor major, și asemîndu-le cu blocurile de stîncă ce adunate unul peste altul și îmbinate solid și armonios făuresc marelui edificiu, am putea spune că sînt trepte în ascensiune, în construcția socialistă.

Noua geografie industrială a regiunii, cu puternicele bastioane ale metalurgiei, sticlei, faianței, textilelor, pămînturile înfrățite ale gospodăriilor colective și belșugul lor înzecit, noile orașe și noile cartiere cu blocuri de locuințe într-o arhitectură modernă, elegantă, cei 150 000 de elevi, cei circa 5 000 de studenți, cinematografele, cele peste 500 de cîmine culturale și aproape 1 000 de biblioteci cu circa 3 milioane de volume, numeroasele formații de artiști amatori din întreprinderi și sate, care adună laolaltă un mănunchi de circa 45 000 de „propagandiști” ai artei, ai frumosului, filarmonicile și teatrele în orașe, unde nu cîntau decît tarafuri, iată, într-o enumerare sumară față de dimensiunile lor în timp și spațiu, marile victorii, marile izbînză cucerite de oamenii muncii din orașele și satele brașovene, pe drumul ascendent, impetuos al desăvîrșirii construcției socialiste.

Nu știu, dar niciodată, nici o primăvară, ca aceasta, a douăzecea, n-a adus atîta revărsare de forțe, atîta energie, atîta omenesc...

VASILE CĂBULEA

Marin PREDA

Născut la 5 august 1922, în satul Siliștea-Gumești, regiunea București, dintr-o familie de țărani, Marin Preda, după ce urmează școala normală, se stabilește în Capitală, unde intră în ziaristică și începe să publice schițe pe care le strânge, în 1948, într-un volum, *Intilnirea din pământuri*. De atunci prozatorul a publicat numeroase nuvele dovedind o personalitate literară cu totul neobișnuită și reținând îndelung atenția cititorilor: *Ana Roșculeț* (1949), *Desfășurarea* (1952), *Ferestre întunecate* (1957), *Indrăzneala* (1959), — reunite apoi în volum (1960); recent a publicat o altă năvelă *Figuri* (1963). În 1955 apare primul roman al lui Marin Preda, *Moromeții*, iar în 1962, cel de-al doilea *Risipitorii*. Firește că valoarea literară a tuturor acestor lucrări nu este egală, însă chiar și în cele mai puțin izbutite cititorul recunoaște puterea povestirii, finețea analizei sufletești, originalitatea artistică deosebită, care îl așează pe Marin Preda printre cei mai buni prozatori români contemporani.

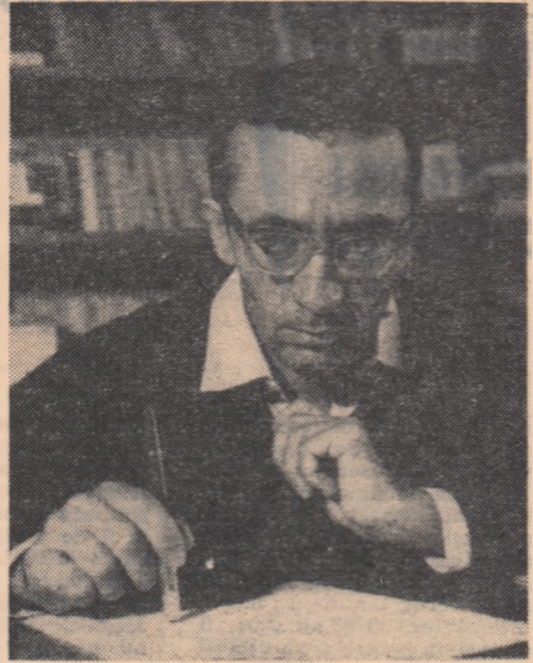
Cea mai frumoasă carte a lui Marin Preda este romanul *Moromeții*, descriere cuprinzătoare și exactă a satului românesc înainte de al doilea război mondial. Marin Preda aduce pentru întâia dată, în literatura noastră, drama micului proprietar de pământ, în cadrul societății capitaliste. Această caracteristică principală, nesiguranța micii proprietăți țărănești în lumea burgheză, hotărăște viața personajelor cărții. Transformarea lui Ilie Moromete dintr-un om liniștit și așezat într-o ființă apăsată de griji, destrămarea familiei sale, suferințele celor doi tineri care se iubesc, Polina și Bircă, nenorocirile răzvrătitului Țugurlan sau ale lui Boțoghină, cel silit să-și vîndă pământul ca să se trateze de tuberculoză, atâtea alte nefericiri abătute asupra oamenilor, vin din așezarea nedreaptă a lumii dinainte de ultimul război mondial. Băncile, dările, camăta, specula ne-

gustorilor de cereale, concentrările și rechizițiile neconținute, toate acestea săpau mica proprietate țărănească, făceau să fie șubredă chiar și situația unor țărani ceva mai cuprinși.

Eroul romanului este Ilie Moromete, mijlocușul care se crede independent. Nesiguranța micii gospodării, loviturile pe care le primește una după alta, provoacă o mare tulburare în mintea lui. Inteligent și capabil, Ilie Moromete este apărătorul adevărurilor morale populare: disprețul față de lăcomia chiaburească a lui Bălosu, omenia, lupta pentru mai bine. Dar Ilie Moromete, cu toată inteligența sa, nu înțelege legile societății, a căror victimă este. El are individualismul micului proprietar, crede că se va putea salva, de unul singur, din mizerie. Marin Preda, înfățișându-ne cu un mare talent literar prăbușirea familiei Morometilor, reușește să ne arate că mica proprietate țărănească nu putea duce la bunăstare, că drumul spre belșug este acela al forței colective.

Ilie Barbu, eroul din frumoasa năvelă, *Desfășurarea*, a înțeles că numai înlăturarea exploatare și numai unirea țăranilor în gospodării agricole colective poate crea o viață mai bună. Dar Ilie Barbu înțelege, de asemenea, că întemeierea colectivei înseamnă și stabilirea unor noi relații între oameni. Baza acestor noi legături dintre colectivități nu mai este averea clădită pe lăcomie, zgîrcenie și neomenie, ci puterea de muncă și, în genere, calitatea morală a omului. *Desfășurarea* cuprinde descrierea întemeierii unei gospodării agricole colective. Acest moment atât de însemnat în viața satului reaprinde vechi certuri între cei altădată săraci și cei altădată foarte bogați și în focul luptei se călesc oamenii, se demască cei cu mentalitatea veche, se întărește noul. Eroul acestei nuvele, de care am vorbit, Ilie Barbu, e o figură luminoasă a literaturii noastre ce oglindește viața socialistă.

În ultimul său roman, *Risipitorii*, Marin Pre-

da, care scrisese pînă atunci aproape numai despre sat, face o cuprinzătoare descriere a vieții orașului de azi. În carte ni se vorbește despre muncitori, activiști de partid și de stat, medici, învățători, ca și despre elemente ale fostelor clase exploatare. În *Risipitorii*, scriitorul ne vorbește cu mult talent despre munca orașenilor, despre prietenie, dragoste și căsătorie. Scriitorul urmărește cu atenție viața mai multor eroi și e preocupat mai ales de problemele tineretului.

Marin Preda este de pe acum unul dintre cei mai de seamă scriitori ai noștri, prin bogăția și adîncimea ideilor, prin cunoașterea sufletului omenesc, prin talentul cu care știe să ne povestească fapte de un interes deosebit pentru zilele noastre. Nuvelele și romanele sale se citesc cu multă plăcere și cu mult folos.

PAUL GEORGESCU

De curînd a apărut ediția a VII-a revăzută a cunoscutului roman *Moromeții*. Publicăm o scenă din finalul romanului, modificată de autor, în care Moromete, aflînd că fiil săi vor să fugă de acasă, luînd cu ei vitele și o parte din recoltă, iese din sat și se duce la lotul său de pământ, copleșit de această veste.

La ieșirea din sat, în colțul uliței, era o poiană și Moromete nu băgă de seamă că acolo se afla strîns un grup de șapte-opt inși care cit il văzură se și porniră pe exclamații. Unde se duce Moromete? „A! Moromete, Moromete!” se auzea.

— Moromete! strigă cineva.

— Ce faci, domnule?! se miră și se supără un altul. Stai puțin, unde...

De astă dată Moromete se opri, dar nu băgă nimeni de seamă că oprirea sa fusese bruscă și neprietenosă. Se înveseliră și mai mult, iar unul din ei, care parcă rîdea mereu (avea niște dinți lungi, rari și galbeni), începu să spună că Iocan îl înjură pe Moromete de mama focului și că zice că dacă îl mai prinde pe la fierărie o să-i dea cu barosul în cap. Cum?! De ce?! întrebare cealaltă intrigată.

— Zice că Moromete nu mai are facultăți de încredere! explică omul, dezvelindu-și pînă la urechi dinții săi. Așa zice! sublinie el rinjind leneș. Cică Moromete s-a dedat cu Aristide și d-aia refuză să mai vie pe la fierărie, continuă el.

Se făcu gălăgie și iarăși nu băgă nimeni de seamă felul cum ascultase Moromete aceste cuvinte. Rămaseră conștenați cînd, făcînd un pas spre cei adunați, acesta, cu pumnii strînși, bolborosi:

— Voi nu puteți, mă, să vă mai vedeți de treabă? Altă treabă nu mai aveți?

Și deodată le întoarse spatele și se îndepărtă mai bolborosind încă nu se știe ce.

În curînd ieși din sat și o luă peste cîmp. La cîmp înfățișarea sa se schimbă, căpătă iarăși acea liniște posomorită și închisă pe care o avusesse cînd pornise din curte. Merse o vreme peste întinderea netedă a izlazului, apoi intră pe drumurile de plan, printre porumburi și miriști și

se opri în sfîrșit în dreptul unei pietre de hotar. Ajunseseră la lotul său de pământ.

Moromete se așeză pe piatra albă de hotar și își luă capul în mîini. Era cu desăvîrșire singur. Dacă n-ar fi fost miriștea locurilor sau urmele roților de căruță, uscate adînc în pămîntul drumului, care arătau că pe aici au fost oameni, s-ar fi zis că porumburile au crescut singure, că au fost părăsite, că nimeni n-o să mai calce vreodată pe-aici și că doar el a rămas ca un martor al unei lumi ciudate care a pierit.

Moromete însă era departe de a se simți rupt de lume și venise aici tocmai pentru că se simțea îngropat în ea pînă la gît și voia să scape. Simțea că se uneltise împotriva lui și el nu știuse, — timpul pe care îl crezuse răbdător și lumea pe care o crezuse prietenă și plină de daruri. Trăise lăsîndu-și liberă mintea să se desfete și iată că nu-l iertaseră, timpul ascunzînd o capcană (filiierea înceată a amenințărilor, întinderea lor de-a lungul anilor și de aici credința în fărîmițarea și dispariția lor) iar lumea, trăind în orbire și nepăsare, îi sălbăticiuse copiii și îi asmutise împotriva lui.

Stătea pe piatra de hotar cu capul în mîini și încerca să dea de curgearea de pînă mai ieri a gîndirii sale, îndrîjit și hotărît să nu cruțe nimic pentru a o regăsi, simțînd că înstrăinarea de ea ar aduce întunericul și că moartea n-ar fi mai rea decît atît. Nu se întimplase nimic atît de cumplit încît să nu fie repus totul sub lumina vie a minții. Nu trebuia să urle și să ridice pumnul, ci trebuia să se gîndească. Nu cumva timpul era undeva același? Nu cumva trecerea lui era egală și dacă o dată te ocrotea fărîmițînd primejdia, cînd te credeai scăpat îți distrugea de asemenea speranțele clădite peste legea lui? Nu cumva copiii de aceea sînt copii, ca să nu-și înțeleagă părinții fără ca mai întii să se rătăcească și de aceea părintele e părinte, ca să-i ierte și să sufere pentru ei? „Dar i-am iertat mereu”, gîndi deodată Moromete și gîndirea aceasta reveni și nu mai fu urmată de alta, *i-am iertat mereu, i-am iertat mereu* și rămase cu ea în cap pînă ce își luă seama și o stinse.

După care nu mai fu nimic, auzea numai foșnetul porumbului, vîntul ușor care venea dinspre miazănoapte sporînd parcă și mai mult tăcerea omului și a pămîntului. Un iepure ieși la marginea unui lot și își agită cîteva clipe urechile, după care trecu drumul și pieri în porumbul celălalt. Începuseră să scrijele greierii.

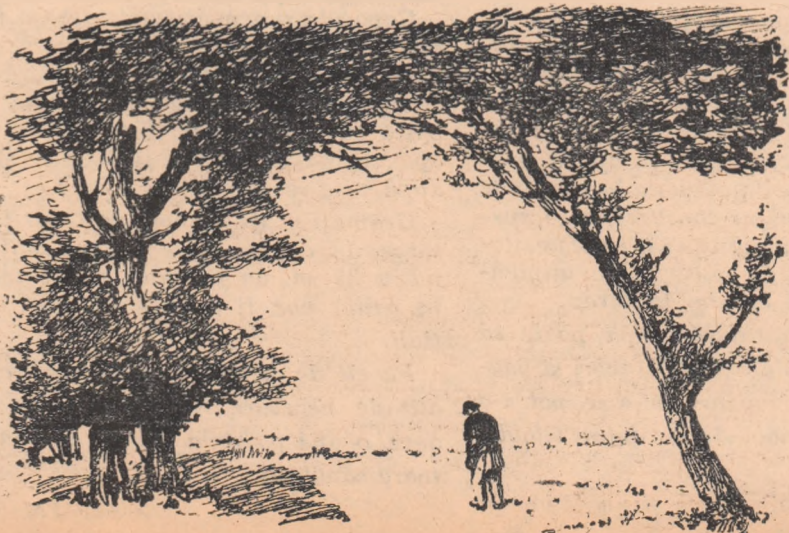
„Am făcut tot ce trebuia, reluă Moromete cu o sforțare, le-am dat tot ce era, la toți, fiecăruia ce-a vrut... Ce mai trebuia să fac și n-am făcut? Ce mai era de făcut și m-am dat la o parte și n-am avut grijă? Mi-au spus ei mie ceva să le dau și nu le-am dat? A cerut cineva ceva de la mine și am spus nu? Mi-a arătat mie cineva un drum mai bun pentru ei pe care eu să-l fi ocolit fiindcă așa am vrut eu?”

Și cu fiecare întrebare Moromete se liniștea tot mai mult și într-o vreme întrebările încetară de tot și ridică fruntea. Nu era vinovat. Iar dacă totuși greșise undeva, dacă crezuse cu prea multă seninătate în pacea și armonia lumii, nu seninătatea lui era de vină, ci lumea. Și această gîndire sumbră și trufașă îl ridică pe Moromete în picioare.

Se apropia seara. Cîmpia își lăsă în jos, nesimțit, geana ei uriașă. La răsărit era întuneric, se vedeau urcînd nori de ploaie.

Cînd, într-un tirziu, se uită în jurul său, își duse mîna la frunte, se clătîni cîteva clipe, apoi își reveni și porni încet să se întoarcă acasă.

Moromete se grăbise să vină aci în singurătate și să înțeleagă ceea ce i se întimpla. El nu bănuia că pentru bucuriile lui de mai înainte trebuia încă să plătească.

DENSITATEA

RĂSPUNS
LA
ÎNTREBĂRILE
CITITORILOR

Prin densitate sau desime se înțelege numărul de plante ce trebuie să fie lăsate să crească la unitatea de suprafață (metru pătrat sau hectar), care să asigure o producție maximă de boabe sau masă vegetativă.

Zicala care s-a încetățenit la noi că „rarul umple carul, iar desul umple fesul” este învechită și nu poate fi luată ca o povață pentru a ne călăuzi de ea în stabilirea densității la plantele de cultură. Astăzi noi mergem pe alte căi și ne călăuzim de altă lozincă și anume: „unde înainte creștea un spic, să facem să crească două sau mai multe” și acest lucru este cu puțință.

În mod curent, se acordă atenție deosebită densității la plantele prășitoare. Numărul de plante la hectar la aceste culturi variază mult în legătură cu factorii de vegetație (rezerva de apă din pământ și cantitatea care cade în timpul perioadei de vegetație, conținutul în hrană a pământului ce poate fi pusă la îndemina plantelor, mai ales când ele au nevoie, căldura, lumina, cantitatea de bioxid de carbon aflat în jurul plantelor).

Ce legătură există între numărul plantelor la unitatea de suprafață și factorii mai sus amintiți?

Prin cercetări făcute în câmp, s-a stabilit că în regiunile secetoase, unde lipsa de apă este foarte mare, numărul plantelor ce se lasă la porumb trebuie să fie mai redus (25 000—30 000 plante la hectar). Dacă în asemenea condiții se lasă un număr mare de plante la unitatea de suprafață, ele extrag din pământ toată apa într-un timp scurt. Ca urmare, plantele de porumb care au consumat apa foarte repede la începutul înfloritului, nu mai au apă destulă la formarea boabelor, din care cauză produc puțin sau uneori nu produc deloc.

În regiunile cu umiditate ceva mai multă, densitatea cea mai bună la po-

rumb este de 30 000—35 000 plante la hectar, iar acolo unde există rezerve mari de apă în pământ, și aceste rezerve rămân asigurate pe întreaga perioadă de vegetație, densitatea poate fi de 40 000—50 000 plante de porumb la hectar.

Conținutul în hrană a pământului are de asemenea o mare influență asupra densității. Acolo unde pământul nu are rezerve suficiente de hrană, care să îndestuleze planta pe tot timpul vegetației, dacă lăsăm un număr prea mare de fire la hectar, ele vor folosi fiecare câte puțin până vor secătui această rezervă și după aceea nu vor mai crește mai departe, vor rămâne chircite, mici și vor da o producție scăzută de boabe.

Căldura este, de asemenea, un factor care influențează numărul de plante la unitatea de suprafață. S-a constatat că în regiunile mai reci plantele își prelungesc perioada de vegetație. Pentru a le grăbi creșterea și a scurta perioada de vegetație, se recomandă ca plantele prășitoare să fie mai dese. În acest caz ele nu cresc prea înalte, dar înfloresc mai devreme, își grăbesc fazele de vegetație și dau producție bună.

Densitatea plantelor la hectar e strins legată și de lumina pe care acestea o primesc. Dacă la unitatea de suprafață avem prea multe plante, ele sînt luminate mai puțin din cauză că lumina nu poate pătrunde printre frunze în cantitate suficientă. În asemenea cazuri frunzele se îngălbenesc, iar cele de jos se usucă foarte repede și plantele suferă și mai tare, atît de lipsa de apă cit și de hrană. Pentru ca o plantă de floarea-soarelui sau de porumb să crească în mod normal, ea trebuie să fie luminată bine cel puțin din două părți. Prin experiențele făcute cu porumbul și floarea-soarelui s-a ajuns la concluzia că dacă se seamănă în rin-

LA PORUMB ȘI FLOAREA- SOARELUI

duri îndepărtate (pînă la 80-100 cm), atunci pe rînd se pot lăsa plantele mai des, ceea ce înseamnă că luminate bine din două părți ele pot să dea o producție mai mare.

În ce privește bioxidul de carbon, influența lui asupra plantelor este la fel cu a hranei. După cit se știe, planta își făurește singură hrana din bioxid de carbon și apă, cu ajutorul luminii solare. Dacă în jurul plantei nu se află bioxid de carbon, planta nu

poate crește normal. Toți factorii pe care i-am amintit pînă acum ca: apa, hrana, lumina, se combină în mod armonios făcînd planta cit mai activă, pentru a putea lua energie de la soare și a o preface în substanță vegetală. Or, această activitate nu se poate mări dacă nu-i asigurată cantitatea de bioxid de carbon în mediul înconjurător. O sursă bună de bioxid de carbon este gunoii de grajd sau alt îngrășămint organic pe care-l încorporăm în pământ și care degajă în mod continuu acest element. Pe lîngă toți acești factori de creștere, un element care hotărăște desimea este și portul plantei.

Plantele care au un port mare cer un spațiu mai mare și deci va trebui să lăsăm un număr mai mic la unitatea de suprafață, pe cînd la soiurile cu port mic vom lăsa un număr mai mare de plante la hectar.

S-a stabilit prin experiențe că cele mai bune condiții pentru formarea unei recolte bune, o plantă le are atunci cînd suprafața tuturor frunzelor întrece de 3-4 ori suprafața ocupată de planta respectivă.

Prof. GH. VALUȚA
din Institutul Central
de Cercetări Agricole

Magazin științific

Insecticidul „Corlan”

Firma „Dow Chemical Company” (S.U.A.) produce insecticidul granulat de 5 la sută denumit „Corlan” recomandat pentru distrugerea păduchilor de pe porci.

Insecticidul este folosit la tratarea așternutului în cotețe. Consumul de insecticid se cifrează la 0,5 pfunzi pe picior pătrat de așternut.

Insulina sintetică

Oamenii de știință de la Universitatea din Pitsburg au obținut insulina pe cale sintetică.

Sinteza insulinei va deschide calea spre studierea moleculei insulinei, ceea ce va face posibilă studierea mecanismului de acțiune a insulinei în organismul omenesc și descoperirea cauzei principale a diabetului, necunoscută pînă acum.

Pulverizator cu mare lățime de lucru

Vasil Virbanov, conducătorul atelierului de întreținere al gospodăriei agricole de stat „Sovata” (R. P. Bulgaria), a proiectat un agregat cu mare lățime de lucru pentru împrăștierea ierbicidelor pe ogoare. Lățimea de lucru a mașinii este de 25 metri. Ea este prevăzută cu 50 de duze de pulverizare, iar capacitatea ei zilnică de producție este de 100 hectare.

Sfatul medicului

Apa potabilă

Dintre elementele nutritive cunoscute, cel mai important și mai necesar vieții este apa.

Apa ține în soluție componenții celulei organismului uman, înlesnind schimburile chimice. Ea are un rol structural și de vector (transportor), intră în compoziția tuturor țesuturilor și lichidelor din organism și formează 75 la sută din greutatea acestuia.

Apa potabilă atît de indispensabilă organismului trebuie să îndeplinească anumite condiții de temperatură, de miros și gust, de transparență, să nu fie tulbure. De asemenea, condiții chimice: să cuprindă săruri minerale în anumite proporții, cloruri, sulfați, calciu, magneziu, fier, mangan ș.a.

Apa cu conținut deficitar sau în exces de substanțe chimice (iod, flor, calciu) poate favoriza apariția unor boli ca gușa cînd este vorba de lipsa iodului, cariile dentare cînd este vorba de lipsa fluorului ș.a. În asemenea împrejurări se aplică mijloace de ameliorare a apei potabile. În regiunile unde apei îi lipsește iodul se consumă sare specială iodată. În regiunile unde apei îi lipsește florul se administrează flor în puțurile de alimentare, prevenindu-se astfel cariile dentare.

Așadar, în anumite împrejurări apa poate să aibă un rol patogen (îmbolnăvitor). Uneori și bacteriile, ajunse în diverse moduri în apă, pot s-o infecteze și să producă îmbolnăviri: febra tifoidă, paratifoidă, desinteria.

În afară de infectare se petrece și un fenomen natural de purificare, datorită luminii solare, ra-

zelor ultraviolete, căldurii sau frigului, filtrării naturale. Prezența în apă a unor vietăți și plante microscopice înlesnește de asemenea acest proces, prin distrugerea bacteriilor.

Purificarea naturală a apei nefiind de ajuns se impune controlul, asanarea și protecția surselor de apă. Sursele de apă sînt de două feluri: apa de suprafață și apa de adîncime. Cînd se folosește apa de suprafață trebuie ales locul cel mai curat și cit mai îndepărtat de zona populată. Sursele de apă folosite la sate sînt cele de adîncime, fîntînile. Fîntînile se fac de obicei din tuburi de beton sau zidite. Găurile, crăpăturile din ghizduri trebuie totdeauna reparate pentru a împiedica infiltrările.

Capacele și acoperișurile feresc fîntînile de praf sau alte posibilități de infectare. O dată sau de două ori pe an fîntînile se curată prin evacuarea completă a nămolului de la fund și se dezinfectează cu var nestins (5-6 kg. la metrul cub de apă). După 36 de ore fîntîna se sleiește din nou după care se permite folosirea ei.

Grămezile de gunoi, W.C.-urile și orice alte surse de contaminare a apei se vor muta la cel puțin 25 m. de fîntînile existente. Dacă ele sînt în pantă vor fi așezate în vale, sub nivelul fîntînii.

Pe cit de necesară este, așadar, apa vieții, pe atît de necesare sînt și măsurile menite să asigure o apă potabilă curată și limpede, nedăunătoare sănătății.

EUGEN ȘERBĂNESCU
medic primar, Spitalul Colțea

PROBLEMA PREȚURILOR AGRICOLE ÎN PIAȚA COMUNĂ

Recent, s-au încheiat la Bruxelles lucrările sesiunii Consiliului ministerial al Comunității economice europene, care a avut ca problemă principală pe ordinea de zi stabilirea de prețuri unice la cereale. Din cauză că reprezentantul R. F. Germane a insistat asupra menținerii prețurilor existente, țările Pieței comune nu au reușit să ajungă la o unitate de păreri în această problemă. Comisia Pieței comune a anunțat că va retrage recomandările făcute pentru unificarea prețurilor la cereale în acest an și va face noi recomandări consiliului ministerial, care se va întruni la 2 iunie a.c.

Care este sursa acestor contradicții între țările din Piața comună? Ziarul american „New York Herald Tribune” dădea următoarea explicație: „La un pol se află Germania federală, cu prețurile ei agricole ridicate și sistemul ei agricol protecționist. La celălalt pol se află Franța, cu prețuri agricole mici și produse excedentare pe care dorește să le vândă R.F.G. Dar a permite pătrunderea produselor agricole franceze cu preț de cost scăzut ar însemna pentru vest-germani să submineze propria lor economie agrară”. De aceea, Mansholt, vicepreședinte al Comisiei Pieței comune a propus un plan care prevede stabilirea unui preț mediu unic, reducându-se prețurile mai ridicate din Germania occidentală, Luxemburg și Italia și sporindu-se cele scăzute din Franța, Olanda și Belgia. Deși „planul Mansholt” prevedea anumite compensații pentru producătorii unde prețurile cerealelor s-ar fi redus, la sesiunea de la Bruxelles ministrul agriculturii din R.F. Germană s-a opus acestui plan, motivând atitudinea sa pe faptul că aplicarea planului ar avea repercusiuni negative asupra agriculturii din R. F. Germană și ar slăbi capacitatea ei de concurență față de agricultura din celelalte țări ale Pieței comune.

Stabilirea unui preț unic la produsele agricole vest-europene îngrijorează de altfel și S.U.A. care vinde mari cantități de cereale. Christian Herter, reprezentantul președintelui Johnson, arăta că „țările Pieței comune absorb 30 la sută din totalul exportului de produse agricole al S.U.A., reprezentând aproape 1 miliard și 200 milioane de dolari”. Din acest punct de vedere poziția S.U.A. este mai apropiată de poziția R. F. Germane decât de cea franceză, susținând că prețurile ar trebui să fie menținute la un nivel înalt.

Concurența de interese dintre o serie de state occidentale cu produse agrare pentru export este evidentă și de două noi măsuri luate la începutul acestei luni. Pe de o parte, comisia Pieței comune, urmărind să limiteze importurile de ouă din alte țări, a hotărât majorarea tarifelor vamale la importurile de ouă, iar pe de altă parte, Uniunea producătorilor de vinuri din R. F. Germană și-a manifestat împotriva față de proiectul de reglementare a producției de vinuri din țările Pieței comune.

E de presupus că la viitoarea sesiune din 2 iunie de la Bruxelles, aceste divergențe nu vor putea fi reglementate, cu atât mai mult cu cât R. F. Germană se află în fața alegerilor, iar cercurile conducătoare vest-germane nu doresc să devină impopulare în fața milioanele de agricultori votanți, prin acceptarea unor acorduri dezavantajoase pentru agricultura Germaniei occidentale.

I. MIHĂILEANU

În Camerun, ca și în alte țări ale Africii, femeile se pregătesc pentru a fi încadrate în muncă. În clișeu: O tină din Camerun învață dactilografia.

YEMENUL va fi cu adevărat fericit

Cînd te afli prima dată la Sanaa, capitala Republicii Arabe Yemen, nici nu știi dacă ceea ce vezi este vis sau realitate. Zidul cetății, casele din piatră și lut, străzile înguste, străjuite de ziduri cu crenele par a fi un decor de basme. Treptat însă, te obișnuiești. Întilnești oameni cu îmbrăcămintea lor specifică: un fel de cămăși lungi pînă la pămînt, prinse la mijloc cu niște chimire late și de care atîrnă nelipsitele pumnale (djambia). Pe cap ei poartă turbane diferit colorate. Femeile, rar întilnite pe stradă, sînt acoperite cu rochii și maramme (deși la amiază este o căldură înăbușitoare) de nu le zărești nici măcar ochii.

Un medic de la spitalul din Sanaa îmi spunea într-o zi că 70-80 la sută din femeile internațate sînt bolnave de tuberculoză, mai cu seamă din cauza lipsei de soare. Același medic francez mi-a spus că în tot Yemenul, la o populație de aproape 6 milioane de locuitori, erau doar trei spitale, cu 2 000 de paturi, că mortalitatea infantilă atingea 50-60 la sută și că în afară de tuberculoză, trahoma și variola făceau ravagii.

Explicația acestei stări de lucruri ne-o dă istoria frămîntată a poporului yemenit. Odată, romanii au numit țara „Arabia felix” — Arabia fericită. De-a lungul secolelor însă „Arabia felix” a fost jefuită de cotropitori. Dominația turcă a durat 400 de ani și a transformat regiunea fericită de altădată într-o provincie părăsită, împietrită în condițiile medievale. Populația s-a micșorat și a sărăcit, suprafețele cultivate au devenit din ce în ce mai mici, fiind lăsate pradă deșertului. Portul Moca, unde vapoarele din lumea întreagă încărcau altădată minunata cafea Yemenită, s-a pierdut în nisip.

Prejudicii mari a adus țării și dominația imamilor. Cînd, după primul război mondial, imperiul turcesc s-a destrămat, imamul, șeful religios de atunci, Yahia, a uzurpat întreaga putere laică proclamîndu-se și rege. El a instaurat un regim despotice. I-a urmat fiul său, Ahmed, în timpul domniei căruia țara a cunoscut o decădere mai pronunțată chiar decât în timpul dominației turcești. Yemenul mergea cu pași repezi spre o gravă criză. În această perioadă aproape un milion de yemeniți și-au părăsit țara.

Elementele patriotice din armata yemenită, în frunte cu mareșalul Abdullah al-Sallal, au pregă-

Arhitectură
yemenită

tit minuțios răsturnarea imamului. În ziua de 26 septembrie 1962 a fost proclamată Republica Arabă Yemen. Deși a trebuit chiar din primele zile să facă față atacului dezlănțuit de forțele reacționare din afară, guvernul tinerei republici, condus de președintele Abdullah al-Sallal, s-a preocupat de problemele dezvoltării țării, ridicării nivelului de trai al populației.

În întreaga țară nu existau decât ateliere meșteșugărești, cîteva mici centrale electrice, trei spitale și un număr redus de școli. Pămîntul aparținea în cea mai mare parte familiei regale și feudalelor, care-l arendau țăranilor felahi. Aproape jumătate din recolta țăranul trebuia s-o dea stăpînului moșier, 15 la sută ca bir imamului, apoi bir pentru cel ce stringea birul, încît truzitorul se alegea cu nimica toată. În asemenea condiții felahii n-au avut nici un imbold ca să lucreze pămîntul.

Acum, țărănimea yemenită, bucurîndu-se de sprijinul guvernului republican, muncește cu entuziasm pentru a dezvolta agricultura. Mari posibilități există pentru dezvoltarea rețelei de irigație, cu ajutorul lacurilor și rîurilor subterane. Poporul yemenit este harnic și priceput în asemenea lucrări. La Maarib, capitala statului Saba, despre a cărui istorie scriu cronicile primului mileniu dinaintea epocii noastre, am văzut ruinele unui mare stăvilor înălțat acum 2 500 de ani, pentru irigarea ogoarelor.

Realitatea nouă se impune însă cu o forță mai mare decît trecutul. Pe colinele munților Djebel, unde se află concentrate cele mai bune pămînturi pentru agricultură, am văzut efectuîndu-se lucrări de terasare, de stăvilire, canale de irigație etc. Fiecare palmă de pămînt este lucrată aici cu migală. Întilnim culturi de cafea, citrice, bananieri. Ianuri de orez și griu. Pe văile abrupte pasc turme de oi și capre. În regiunea Tihama, de-a lungul Mării Roșii, unde există condiții excelente pentru cultivarea bumbacului, se desfășoară, de asemenea, vaste lucrări pentru extinderea suprafețelor cultivate. Felahul a căpătat demnitatea de om. Constituția dată la cîteva luni după doborîrea monarhiei, a proclamat egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii, indiferent de sex, rasă sau religie. În țară a început construcția citorva întreprinderi industriale moderne. Pe șantiere au apărut buldozere, macarale, betoniere, mașini nemaivăzute pînă atunci. Cetățenii se adunau în jurul lor, părăindu-li-se de-a dreptul fantastice. Acum, s-au obișnuit cu ele. Se construiesc doar locuințe moderne, școli, cinematografe. Sub regimul imamilor asemenea lucrări erau de neconceput.

Poporul yemenit, harnic și talentat este hotărît ca prin muncă să dea țării sale o nouă strălucire. Yemenul va fi cu adevărat fericit.

N. PLOPEANU

NOTĂ

„MERITE... AGRICOLE”

Se petrec în unele țări capitaliste fapte care, prin asemănare, ne amintesc de vremurile stăpînirii burghezo-moșierești din țara noastră. Erau moșieri ori negustori care nu pusese nici o dată mîna pe coarneză plugului și nu munciseră pe ogor, dar care își ziceau „agricultori” numai pentru că stăpîneau sau făceau afaceri cu pămîntul pe care trudeau adevărații agricultori.

Iată de pildă cazul recent al unui asemenea „agricultor” din Franța. Duval Lemonier este numele unui băcan angrosist din Granville căruia afacerile îi merg din plin. Dar domnul Duval Lemonier nu se mulțumește numai cu atît. El și-a descoperit de curînd o mare chemare spre agricultură. Proprietar al unei mari suprafețe de teren agricol, Dl Lemonier a făcut tot ce a putut și a pus mîna și pe 10 hectare de pășune, în dauna unui țăran care le deținea în arendă. Afacerea a provocat indignarea a 1 500 țărani și a dus la un proces.

În fața unei judecătorești din Paris, „agricultorul”

Duval Lemonier a fost apărat de un avocat, „agricultor” ca și clientul său. Mai mult, avocatul poartă la butonieră o panglică verde, semn că a fost chiar decorat cu medalia „Meritul Agricol”. Monsieur Floriot, a primit decorația nu pentru că ar fi muncit pe ogor, ci pentru că s-a făcut vestit prin „cultivarea”... proceselor în care apăra „agricultori” de teapa băcanului angrosist Duval Lemonier, afaceriști care își însușesc pe căi necinstite suprafețe agricole pe care bineînțeles alții sînt puși să le muncească, iar dumnezeul se alege cu foloasele.

Împricinat și avocat, amîndoi îmbogățiți de pe urma matrapazlicurilor cu însușirea ilegală a unor suprafețe agricole, au apărut ca... agricultori, ba unul dintre ei chiar și decorat pentru asemenea „merite”... După cum spune un vechi proverb românesc, cum e săcul și peticul...

P. MARCU

Satiră și umor

PE RUPTE

Proposind nu de mult în biblioteca din comuna Cernătești-Buzău, am găsit-o pe bibliotecara Calcian Florica întristată la culme.

— Bună ziua! am rostit eu intimidat, zărindu-i și o lacrimă în colțul genelor.

— Bună ziua! imi răspunse bibliotecara printre suspine.

Mi s-a făcut milă. Cind văd pe cineva plingînd mi se umezesc și mie ochii.

— Vă doare ceva? am suspinat.

— Nu! făcu ea ștergîndu-și nasul cu o batistă udă de atîtea lacrimi.

— Atunci... pe semne plingeți după cineva...

— Da...

— După cine?

— După pupăza din tei...

— Pupăza din...

— Și am tăcut. M-am

pus la fereastră și am privit afară. N-am văzut prin apropiere nici un tei. De aceea, am îndrăznit:

— V-a fost o pupăză atît de apropiată?

— Cred și eu, oftă ea... Și mi-a adus-o ruptă...

N-am plîns în viața mea după o pupăză, dar cind am auzit că cineva a fost în stare să rupă o biată pasăre, m-am supărat.

— Cine-i ăla?

— Ioniță Traian... Feciorul în vîrstă de nouă ani al colectivistului Ion Ioniță!

— Și taică-său nu l-a pedepsit?

— Nu, că și el face la fel! Și celălalt fecior al său, Nicolae, de 16 ani, tot așa...

Am rămas înmărmurit:

— Stai, frate, familia asta are o manie? Rupe păsări?

— Nu păsări! Rupe cărți.

— Păi nu spuneai că mezinul a rupt o pupăză?

— Da, „Pupăza din tei” a lui Ion Creangă. E o familie care, ce-i drept, citește foarte mult: și soția lui Ion, Manda, și fiica lor, Rada, dar pe ce pun mina, nu iartă... Rup! Uite, Ioniță Ion, tatăl, a împrumutat o carte în luna mai 1963 și a adus-o în ianuarie 1964 cu file rupte din interior.

— Tot așa greu se despart de cărțile împrumutate și copiii lui?

— Da, Ioniță Nicolae a ținut opt luni volumul „Poezii” de Vasile Alecsandri și l-a adus înapoi... cu primele 35 de pagini rupte! Ți-a micu, Traian, a adus „Pupăza din tei” fără copertă și fără final!... Și cind l-am întrebat pe Ioniță Ion, tatăl, de ce a deteriorat un volum mult solicitat, mi-a spus că volumul „a-ncăput pe mina copiilor!”

— Și ăla micu o fi spus despre „Pupăza din tei” că a încăput pe mina lui taică-său!

— Nu știu ce spun ei, dar știu că ce încap pe mina lor nu mai încap pe alte mîini, fiindcă nu mai poate fi citit!

— Și familia asta rupe mult? Vreau să spun, citește mult?

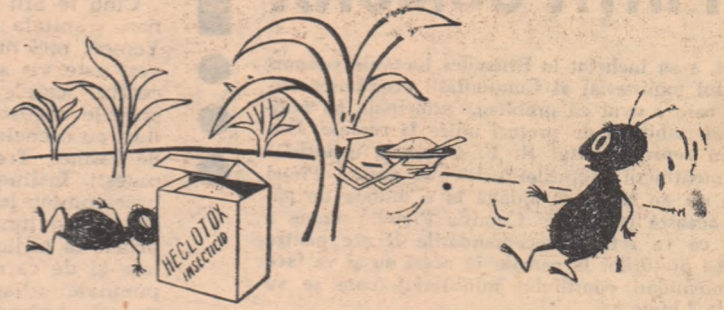
— Da, de citit citește! Numai că înțelege anapoda metafora: „citește pe rupte”. Căci una e să citești pe rupte, și alta să citești cărțile și să le rupi!

„Vorba ceea, frate Ioniță, mi-am zis eu plecînd de la bibliotecă, ce-ai spune să-mi împrumuți fierăstrăul pentru două zile și să ți-l aduc peste nouă luni — cu o duzină de dinți rupți? Ori să viu la dumneata la masă și, după ce-ți folosesc farfuriile, să le fac cioburi? Sau paharele? Sau masa? Sau scaunele? Păi vezi?

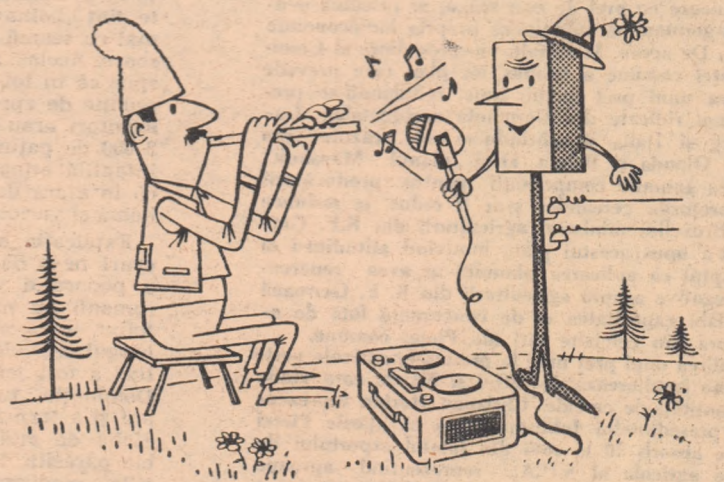
Așa-i că nu ți-ar conveni să mîinc... „pe rupte”?

SADI RUDEANU

COMBATEREA DĂUNĂTORILOR

— Fiindcă ai venit în vizită la noi, dă-mi voie să te tratez cu ceva...

Păstorul electric învață meseria l...

Desene de Nic. NICOLAESCU

Primăvara pe tarla

La gherghefuri, cu mătase
Înmuiată-n praf de soare
Primăvara stă și coase
Înc-o frunză, înc-o floare.

Inima (un ghem de viață,
Mal voloasă, mai zglobie)
Azi din nou să zboare-nvață
Ca un... pui de ciocirle.

Un tractor vibrează-n glie
Dind cimpilor ocol,
Taie drum spre bogăție
Simfonia lui în... sol.

Buruienii ce se-ndoaie
Prășitoarea-i spune: — Iacă,
Astăzi sabia mea taie
Chiar și capul ce se pleacă!

La padocuri, dintr-o dată
Puli toți privesc spre-un lan:
Trece-o pasăre ciudată
Ce se cheamă... Aviasan.

Ei, dar ce să fie oare?
Văd sosind băieți și fete
Și răsună pe ogoare
Monologuri și cuplete.

Pe teren, cu veselie
Vin artiștii amatori
Ca o primăvară vie
Împărțind... urzici și flori.

CRISAN CONSTANTINESCU

CONTESTAȚIE

Dunăzi, intrînd în bufetul cooperativei din comuna Tîndărei, raionul Fetești, am găsit pe una din mese o hîrtie acoperită de un scris nervos. Citînd-o, am văzut că era ciorna unei contestații făcute de echipa locală de fotbal și uitată probabil acolo de cel care o scrisese. Avînd în vedere țaria argumentelor prezentate de fotbalistii cu pricina, publicăm, cuvînt cu cuvînt, acest important document.

„Noi, jucătorii echipei de fotbal „Victoria” Tîndărei, cerem prin prezenta rejucarea ultimului meci pe care l-am susținut în cadrul campionatului raional și care s-a terminat cu scorul de 10-0 pentru echipa adversă. În sprijinul cererii noastre, ne ridicăm în primul rînd împotriva acuzației ce ni se aduce de toată lumea că jucătorii noștri stau prost cu antrenamentul. E îndeobște știut că noi ne antrenăm zilnic... la cîte un chef în bufetul din comună. Cum intrăm acolo, ne spunem uitîndu-ne la mese: „Dacă în clasament sîntem pe ultimul loc, măcar aici să le ocupăm pe primele!”. Și după aceea, pentru a dezminți pe cei care susțin că fotbalistii noștri nu știu să tragă, îndată ce ospătarul ne aduce băutura, toată celița, inclusiv portarul, trage... cu sete. Iar după ce întreaga echipă își face „încălzirea”, plecăm din bufet clătinîndu-ne, fiindcă băutura este ca mingea de fotbal: ajunge în picioare.

Repetăm deci că rezultatul cu care s-a terminat ultimul nostru meci nu este datorat lipsei de antrenament, ci arbitrilor întîlnirii. Acesta a stînjnit total buna desfășurare a jocului. Cu 5 minute înainte de sfîrșit, rezultatul era de numai 8-0 pentru adversari, realizat de ei printr-un noroc orb de care să nu mai vorbim deoarece noi nu sîntem superstițioși, ci fotbalisți. În clipa aceea, arbitrul a refuzat să

acorde echipei noastre o lovitură de pedeapsă de la 11 metri, cerută insistent de noi.

După cum se va vedea din cele ce urmează, cererea noastră era total îndreptățită. La scorul de 8-0, talentatul jucător Fane Carcalete se ducea glonț cu mingea spre poarta adversă. Dar, la un moment dat, el s-a împiedicat de un smoc de iarbă și a căzut. Fierește, arbitrul trebuia să ne dea imediat o lovitură de la 11 metri, întrucît iarba, împreună cu terenul, aparține adversarilor care n-au înțeles să-l tundă numărul 0 cu mașina joacă pentru a-i face pe fotbalistii noștri să se împiedice. Refuzul arbitrilor de a ne acorda 11 metri a demoralizat întreaga noastră echipă, fapt de care au profitat gazdele marcîndu-ne încă două goluri. Meciul s-a încheiat astfel cu rezultatul final de 0-10... în „favoarea” noastră.

Iată cum s-a dat peste cap un meci al cărui cîștigător era pînă atunci greu de prevăzut! Cît despre afirmația răutăcioasă că echipa noastră ar fi fost complet istovită și că abia se mai tira pe teren, ținem să arătăm că ea nu corespunde adevărului, întrucît la greșeala arbitrilor am protestat... cu energie, băieții noștri dovedindu-se din acest punct de vedere într-o foarte bună formă!

Față de cele de mai sus, cerem să se anuleze rezultatul 10-0 în favoarea adversarilor. Respingerea prezentei contestații ar nedreptăți echipa noastră care, luptînd cu energia amînită în ultimele minute ale meciului, a dovedit că nu știe să piardă cu una, cu două”.

În numele echipei „Victoria” Tîndărei

D. ROJDIOARA

Pt. conf. V. D. POPA și
L. MIHAIL